

บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลเมืองหัวหิน
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

**The Role of Municipality Councilor in Local Development Muang Hun Hin
Municipality, Prachuap Khiri Khan Province**

สัชชัย พาหุกาล

Sunchai Pahukan

ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

**Master of Public Administration Term Paper in Urban and Rural
Community Development and Administration**

Phetchaburi Rajabhat University

2553

ภาคนิพนธ์ฉบับนี้เป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ชื่อภาคินพนธ์ บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้เขียน นายสัตยชัย พาหุกล สาขาวิชา การบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท พ.ศ. 2553

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของประธานชุมชนและคณะกรรมการชุมชนที่มีต่อบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภาวะผู้นำกับบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ประธานชุมชน 34 ชุมชน ชุมชนละ 1 คน รวม 34 คน และคณะกรรมการ 374 คน จำนวนรวมทั้งสิ้น 408 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานใช้การทดสอบค่าที ทดสอบค่าเอฟ และสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า

1. บทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่นของประธานชุมชนและคณะกรรมการชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
2. ประธานชุมชนและคณะกรรมการชุมชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคล แตกต่างกัน มีความคิดเห็นว่าสมาชิกสภาเทศบาลมีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน
3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภาวะผู้นำกับบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

Term Paper Title : The Role of Municipality Councilor in Local Development Mueang Hun Hin Municipality, Prachuap Khiri Khan Province **Author :** Mr. Sanchai Pahukarn **Major :** Urban and Rural Community Development and Administration **Year :** 2010

Abstract

The purposes of this research were to; 1) study the role of municipality councilor in local development, Muang Hun Hin municipality, Prachuap Khiri Khan province, 2) compare the opinion toward the role of municipality council members in locality development of community heads and committees with different personal factors and 3) examine the relationship between the leadership factors and the role of municipality council members in locality development. The samples were 408 persons consisting of 34 community heads and 374 community committees from 34 communities. The research tool was the questionnaire. The data were analyzed by applying percentage, mean and standard deviation. The hypotheses were tested with t-test, F-test and Pearson's correlation coefficient.

The research results were as follows :

1. The role of municipality council members in locality development of community heads and committees on the whole was at a medium level. The leadership factors of municipality council members in locality development of community heads and committees on the whole was at a medium level.
2. The opinion toward the role of municipality council members in locality development of community heads and committees with different personal factors was not different.
3. There was the positive relationship between the leadership factors and the role of municipality council members in locality development with statistical significance at 0.01 level.

กิตติกรรมประกาศ

ภาคนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ มยุรี วัคแก้ว อาจารย์ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ รองศาสตราจารย์สุเทพ ถิ่นมอรุณ ประธานกรรมการสอบ และ รองศาสตราจารย์สุนันท์ นิลพงษ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้ให้คำแนะนำ และให้ข้อเสนอแนะ ในการจัดทำภาคนิพนธ์ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จด้วยความเรียบร้อย ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ รวมถึงคณาจารย์ทุกท่านที่ประสาทวิชาให้

ขอขอบพระคุณ ดร.สมคะเน คำจูน ซึ่งได้ให้คำแนะนำ ให้ข้อเสนอแนะ ในการจัดทำ ภาคนิพนธ์ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จ และขอขอบคุณ นางสาวศรีสุดา ราตรี ปลัดเทศบาลเมืองหัวหิน นายสุรกิจ ศัสตราพฤกษ์ รองปลัดเทศบาลเมืองหัวหิน นายสมหมาย สุขใส นักบริหารการศึกษา 7 รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม และสละเวลาอันมีค่า ให้คำปรึกษาแนะนำ ในการทำภาคนิพนธ์ฉบับนี้ทำให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ท้ายที่สุดนี้ ความมีคุณค่า ประโยชน์ และความดีของภาคนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอมอบแด่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนและช่วยเหลือผู้เขียนตลอดมา

สัญญาชัย พาหุกาล

กันยายน 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(3)
Abstract.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญ.....	(6)
สารบัญตาราง.....	(8)
สารบัญภาพประกอบ.....	(10)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ของการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ทฤษฎีเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ.....	8
การปกครองท้องถิ่นแบบเทศบาล.....	14
ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท.....	27
ทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ.....	32
ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น.....	39
ข้อมูลพื้นฐานเทศบาลเมืองหัวหิน.....	48
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	54
สรุปเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	59
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	63
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	63
เครื่องมือในการวิจัย.....	64

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	66
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
4 ผลการวิจัย.....	68
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนชุมชนและ คณะกรรมการชุมชน.....	69
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น.....	71
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิก สภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น.....	75
ตอนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน.....	79
ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาท สมาชิกเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น.....	100
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	102
สรุปผลการวิจัย.....	102
การอภิปรายผล.....	107
ข้อเสนอแนะ.....	110
บรรณานุกรม.....	112
ภาคผนวก.....	116
ภาคผนวก ก หนังสือแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	117
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	121
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	124
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามการวิจัย.....	132
ประวัติผู้เขียน.....	135

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1	จำนวนและร้อยละปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 69
4.2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านภาวะผู้นำของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม จำแนกเป็นรายด้าน..... 71
4.3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านภาวะผู้นำด้านการกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนา โดยจำแนกเป็นรายข้อ..... 72
4.4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านภาวะผู้นำด้านความสามารถในการสื่อสาร โดยจำแนกเป็นรายข้อ..... 73
4.5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านภาวะผู้นำด้านการทำงานเป็นทีม โดยจำแนกเป็นรายข้อ..... 74
4.6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม จำแนกเป็นรายด้าน..... 75
4.7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการวางแผนพัฒนา โดยจำแนกเป็นรายข้อ..... 76
4.8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการปฏิบัติตามแผนพัฒนา โดยจำแนกเป็นรายข้อ..... 77
4.9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการประเมินผลการพัฒนาโดยจำแนกเป็นรายข้อ..... 78
4.10	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน..... 80
4.11	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน..... 81
4.12	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน..... 84

4.13	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น จำแนกตามสถานภาพสมรส โดยรวมและรายด้าน.....	85
4.14	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น จำแนกตามสถานภาพสมรส โดยรวมและรายด้าน.....	87
4.15	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน.....	88
4.16	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน	89
4.17	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น จำแนกตามอาชีพ โดยรวมและรายด้าน.....	91
4.18	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น จำแนกตามอาชีพ โดยรวมและรายด้าน.....	93
4.19	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น จำแนกตามรายได้ต่อเดือน โดยรวมและรายด้าน.....	94
4.20	การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น จำแนกตามรายได้ต่อเดือน โดยรวมและรายด้าน.....	96
4.21	การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น จำแนกตามรายได้ต่อเดือน ด้านการปฏิบัติตามแผนพัฒนา.....	97
4.22	การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามต่อบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น จำแนกตามรายได้ต่อเดือนด้านการประเมินผลการพัฒนา.....	98
4.23	การศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านภาวะผู้นำกับบทบาทของสมาชิกสภาเทศบาลในการพัฒนาท้องถิ่น.....	99

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
2.1	รูปแบบและพื้นที่ความรับผิดชอบของหน่วยการปกครองท้องถิ่นไทย.....	13
2.2	โครงสร้างและบุคลากรในเทศบาล.....	21
2.3	กรอบแนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น.....	27